

ISSN 2710-3056

Grail of Science

Periodical scientific journal

No 26

April
2023

The issue of journal contains

Proceedings of the I Correspondence
International Scientific and Practical Conference

SCIENTIFIC VECTOR OF VARIOUS SPHERE' DEVELOPMENT: REALITY AND FUTURE TRENDS

held on April 14th, 2023 by

NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine)
LLC International Centre Corporate Management (Vienna, Austria)

 OU CI
Open Ukrainian Citation Index

Euro Science Certificate № 22444 dated 11.03.2023
UKRISTEI (Ukraine) Certificate № 28 dated 17.01.2023

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL

GRAIL OF SCIENCE

№ **26** April, 2023
with the proceedings of the:

I Correspondence International Scientific and Practical Conference

SCIENTIFIC VECTOR OF VARIOUS SPHERE' DEVELOPMENT: REALITY AND FUTURE TRENDS

held on April 14th, 2023 by

NGO European Scientific Platform (Vinnytsia, Ukraine)

LLC International Centre Corporative Management (Vienna, Austria)

**EUROPEAN
SCIENTIFIC
PLATFORM**

ICCM
International Centre
Corporative Management

Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»

№ 26 (квітень, 2023) : за матеріалами I Міжнародної науково-практичної конференції «Scientific vector of various sphere' development: reality and future trends», що проводилася 14 квітня 2023 року ГО «Європейська наукова платформа» (Вінниця, Україна) та ТОВ «International Centre Corporative Management» (Відень, Австрія).

DOI 10.36074/grail-of-science.14.04.2023.007

СУДОВО-ЕКОНОМІЧНА ЕКСПЕРТИЗА У СФЕРІ ПУБЛІЧНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ: МЕЖІ КОМПЕТЕНЦІЇ СУДОВОГО ЕКСПЕРТА

Хомутенко Віра Петрівна

кандидатка економічних наук, професорка, судовий експерт

Хомутенко Алла Віталіївна

докторка економічних наук, професорка

Одеський національний економічний університет, Україна

Мотигін Дмитро Венедиктович

завідувач відділу ТГЕБЗДОД

Одеський НДЕКЦ МВС України, Україна

Важливість публічних закупівель у сучасній національній економіці важко переоцінити. Це пояснюється, величезністю обсягів державних закупівель, які становлять майже 20 % ВВП України. Постачання для державних потреб, з кожним роком стають все привабливішими для бізнесу. Так, у 2021 кількість учасників процедури закупівлі/спрощеної закупівлі становила 266,2 тис., проти 174 тис. в 2015 році. У 2022 кількість учасників публічних закупівель скоротилась до 181 тис. із за повномасштабної війни росії проти України [1].

Учасниками процедури закупівлі/спрощеної закупівлі можуть бути як юридичні особи - резиденти або нерезидент, у тому числі об'єднання учасників так фізичні особи, фізичні особи – підприємці, які подали тендерну пропозицію/пропозицію або взяли участь у переговорах, у разі застосування переговорної процедури закупівлі[2].

До замовників публічних закупівель в Україні належать: юридичні особи, у статутному капіталі якої державна або комунальна частка акцій (часток, паїв) перевищує 50 відсотків (кількість яких у 2022 становила 16,5 тис.) та бюджетні установи, які є розпорядником або одержувачем бюджетних коштів (станом на 01 січня 2023 кількість розпорядників та одержувачів бюджетних коштів становить – 39,1 тис.) [3].

Під публічними закупівлями слід розуміти сукупність поетапних дій, які складають цілісну, врегульовану законодавством процедуру, що здійснюється на конкурентній основі, спрямовану на закупівлю за державні кошти та кошти місцевих бюджетів необхідних товарів, робіт і послуг, що пропонуються учасниками процедур, відповідно до потреб замовника (розпорядника коштів), виходячи із умов якості, ціни, кількості, строку поставки товару, надання послуг чи виконання робіт, місця знаходження постачальника, строку дії пропозиції

конкурсних торгів та ін., та проводиться з метою реалізації функцій публічної адміністрації, а також включає контроль, нагляд, координацію та моніторинг за проведенням процедур уповноваженими органами [4].

Основною метою функціонування системи публічних закупівель є задоволення суспільних потреб в товарах, роботах і послугах, а також утримання і фінансування бюджетних установ та державне управління економікою, в тому числі державний контроль за ефективним використанням бюджетних коштів.

При здійсненні закупівельних процедур нерідко виникають правопорушення, а саме: невідхилення замовником тендерної пропозиції учасника, яка не відповідає умовам тендерної документації; недотримання порядку визначення предмета закупівлі; придбання товарів, робіт і послуг до/без проведення процедур закупівель/спрощених закупівель відповідно до вимог закону; укладення з учасником, який став переможцем процедури закупівлі, договору про закупівлю, умови якого не відповідають вимогам тендерної документації та/або тендерної пропозиції переможця процедури закупівлі; порушення при складанні тендерної документації; проведення переговорної процедури за відсутності визначених підстав; укладення договорів, які передбачають оплату замовником товарів, робіт і послуг до/без проведення процедур закупівель/спрощених закупівель, визначених законом та порушення вимог закону про публічні закупівлі, щодо зміни істотних умови договору про закупівлю, які не можуть змінюватися після його підписання до виконання зобов'язань сторонами.

Правопорушення у сфері публічних можуть стати предметом судового розгляду. Зокрема на розгляді адміністративних судів України за період з 2019 по 2022 знаходилось на розгляді 4868 справ щодо порушень у сфері публічних закупівель[5].

При розгляді розгляд справ у порядку адміністративного судочинства у сфері публічних закупівель виникає потреба у залученні судового експерта економіста для з'ясування обставин, що мають значення для справи і потребують спеціальних знань, якими володіє судовий експерт-економіст. Так, предметом судової економічної експертизи може бути питання щодо відповідності фактичних та касових витрат замовника по закупівлі, взятим бюджетним зобов'язанням та відповідним бюджетним асигнуванням за відповідними кодами економічної класифікації видатків бюджету. Однак, проведення дослідження судовим експертом економістом питань щодо відповідності очікуваної вартості предмету закупівлі їх ринковій вартості, виходить за межі спеціальних знань експерта за спеціальністю 11.2 «Дослідження документів про економічну діяльність підприємств і організацій», відповідно до вимог передбачених Інструкцією про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень [6].

Спеціальні знання судового експерта-економіста визначають межі компетенції судового експерта при виконанні завдань щодо дослідження у сфері публічних закупівель.

Компетенції судового експерта-економіста при проведенні судової експертизи у сфері публічних закупівель не повинні виходити за межі процесуального законодавства і рівня його спеціальних знань. Порушення компетенції відбувається при вирішенні експертом питань, які відносяться до компетенції фахівців інших галузей знань (наприклад, товарознавчої експертизи при визначенні якості та технічним характеристикам предмету закупівлі, яка не відповідає договірним умовам про закупівлю) або вирішення експертом економістом правових питань.

Таким чином, при проведенні судової економічної експертизи у сфері публічних закупівель, слід враховувати межі компетенції судового експерта економіста, передбачені законодавчо-нормативними актами.

Список використаних джерел:

- [1] Звіти, що містить аналіз функціонування системи публічних закупівель та узагальнену інформацію про результати здійснення контролю у сфері закупівель. Міністерство економіки України. <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
- [2] Про публічні закупівді. Закон України від 25.12. 2015 № 922-VIII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>
- [3] Розпорядники та одержувачі бюджетних коштів. Міністерство економіки України. <https://openbudget.gov.ua/spending-agencies/graphic>
- [4] Альциванович О. В., Цимбаленко Я. Ю. Теоретико-категоріальний аналіз поняття публічних закупівель та корупційних ризиків при їх здійсненні в Україні. Аспекти публічного управління. 2018. т. 6, № 9. С. 92-103.
- [5] Судова статистика за 2019 - 2022. Судова влада України. https://court.gov.ua/inshe/sudova_statystyka/rik_2018
- [6] Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень. Наказ Міністерства юстиції України від 08.10.1998 №53/5. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>